

ОПР. 1-А.	В. 100	100	Бродягу

Основне студије

Мастер студије, магистарске студије

Докторске студије

ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА

Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1	Tošić-Radev, M., Stojilković, A., Stefanović-Stanojević, T., Vidanović, S., Andjelković, V. (2016). Capacity For Reflection As A Predictor Of Children's Readiness For Elementary School. <i>The European Proceedings of Social & Behavioural Sciences EpSBS</i>, 16, 817-827. □ У раду је приказано истраживање са циљем да се испита да ли је капацитет за рефлексiju (ментализација) предиктор дечје спремности за полазак у школу. Резултати су потврдили претпоставку да је дечја рефлексивна функција значајан предиктор њихове спремности за школу. Капацитет за ментализацију има удела у вербалном разумевању, решавању логичких задатака као и успеху на графомоторним задацима. Запосленост родитеља, економски статус породице, високо образовање оца, као и ред	M53

	рођења детета, повезани су са бољом спремношћу детета за школу. Аутри указују да незаменљиву улогу, како за развој деље рефлексивне функције, тако и у припреми деце за школу имају родитељи, који би требало да учествују у различитим сегментима емоционалног и сазнајног развоја детета.			
	Рад припада научној области докторске дисертације	<u>ДА</u>	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
2	Stojilković, A., & Tošić Radev, M. (2017). Attachment among juvenile delinquents. <i>Educational Alternatives</i>, 15, 137-145. https://www.scientific-publications.net/get/1000027/1504206763582528.pdf Резултати истраживања потврдили су претпоставке о томе да је, на основу димензија афективне везаности, могуће разиковати младе који су у сукобу са законом од оних који се понашају у складу са захтевима друштва. Испоставило се да су код прве групе младих истакнутије димензије везаности које су карактеристичне за несигурно везане - високо постигнуће на димензији Негативни други и ниско на димензијама Неразрешена траума и Негативни селф. Забринутост изазивају подаци о заступљености дезорганизованог обрасца везаности међу младима непримереног владања, с обзиром на истраживања спроведена на клиничкој популацији која указују на значајну вулнерабилност особа дезорганизованог стила, на њихову склоност развоју депресивне симптоматологије и генерално израженим тешкоћама у менталном здрављу.			M53
	Рад припада научној области докторске дисертације	<u>ДА</u>	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
3	Стојилковић, А. (2017). Траума код деце. <i>Годишњак за психологију</i>, 12 (14), 83-99. ISSN 1451-1967, COBISS.SR-ID 108659468. Ауторка се определила за разматрање трауме која представља једну од егзистенцијално најугрожавајућих ситуација. Траума умањује способност ега за организацију и регулацију изазивајући интензиван страх, доживљај беспомоћности, губитак контроле, страх од уништења... Психофизичке могућности, и специфичан доживљај света одређују да се деца са траумом суочавају другачије од одраслих. У раду је дат кратак приказ релевантне литературе о врстама трауме, специфичном доживљају трауме код деце у различитим развојним стадијумима, дијагнози и третману траума код деце. У тексту се указује на неопходност усмеравања пажње и пружања подршке деци и младима изложеним трауматским искуствима, теми која је у буму терапије трауме третирана са недовољно пажње, што овом добро структурираном раду даје додатни квалитет.			M53
	Рад припада научној области докторске дисертације	<u>ДА</u>	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
4	Стојилковић, А., Анђелковић, И., Стојиљковић, Ј. (2013). Емпатија, оптимизам/песимизам и психосоматско реаговање код оболелих од улкусних болести. <i>Годишњак за психологију</i>, 10 (12), 115-131. ISSN 1451-5407 Циљ истраживања био је испитвање да ли постоје разлике у степену изражености емпатичности, склоности оптимизму/песимизму и склоности ка психосоматском реаговању код особа оболелих од улкусне болести желуца и дванаестопалачног црева и здравих испитаника. Добијени резултати делмично су потврдили полазну претпоставку. Две групе испитаника разликују се само по томе колико је код њих изражена димензија емпатичности, фантазија, као и песимизам. Димензија емпатије и фантазија израженија је код здравих особа, а песимизам код особа оболелих од улкусних болести. Овакви резултати у складу су са тезом бостонске групе психолога о психосоматским болесницима као о особама код којих је присутна алекситимија, такође и у складу са Селигмановом тезом о утицају песимизма на развој болести.			M53
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	<u>НЕ</u>	ДЕЛИМИЧНО
5	Стојилковић А., (2014). Самопоштовање браће/сестара ментално недовољно развијених			M14

особа. У: М.Крстић, Д. Ранђеловић, Г. Николић (ур). *Међународни тематски зборник Млади и друштвене промене – између националног идентитета и евроинтеграција*, (63-81), Косовска Митровица, Филозофски факултет. ISBN 978-86-6349-035-2

У раду је приказано истраживање усмерено на испитивање разлика у степену изражености самопоштовања између испитаника који имају брата/сестру са менталном недовољном развијеношћу и оних који имају брата/сестру без оваквих тешкоћа. Обрада података показала је да не постоји статистички значајна разлика у степену изражености самопоштовања између испитаника који имају брата/сестру са МНР и оних који имају брата/ сестру без тешкоћа, ако се посматра цео узорак. Међутим, значајно ниже резултате постижу браћа/сестре МНР особа млађег узраста, као и они чије су мајке постигле низак ниво образовања. Овакви резултати откривају факторе ризика за појаву ниског самопоштовања код браће/сестара МНР особа и дају корисне смернице стручњацима који се баве овим породицама.

Рад припада научној области докторске дисертације

ДА

НЕ

ДЕЛИМИЧНО

НАПОМЕНА: уколико је кандидат објавио више од 5 радова, додати нове редове у овај део документа

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА КАНДИДАТА ЗА ПОДНОШЕЊЕ ЗАХТЕВА ЗА ОДОБРАВАЊЕ ТЕМЕ

Кандидат испуњава услове предвиђене Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета да поднесе захтев за одобравање теме докторске дисертације

ДА

НЕ

Кандидаткиња има објављене радове који се тичу теме пријављене докторске дисертације и испуњава предвиђене услове.

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА МЕНТОРА

Име и презиме, звање	Снежана Видановић, редовни професор
Ужа научна област за коју је изабран у звање	Психологија
Датум избора	16.07.2012.
Установа у којој је запослен	Универзитет у Нишу - Филозофски факултет
Е-пошта	neza54@gmail.com

Најзначајнији радови ментора из научне области којој припада тема докторске дисертације

Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1	Станојевић, Т., Видановић, С., Анђелковић, В. (2010). Приврженост, агресивност и потреба за тражењем узбуђења у адолесценцији. <i>Љетопис социјалног рада</i> , 17, 1, 71-92.	M23
2	Анђелковић, В., Видановић, С., Хедрих, В. (2012). Повезаност перцепције важности потреба деце, квалитета живота те породичних и пословних улога. <i>Љетопис социјалног рада</i> , 19, 2, 297-316.	M23
3	Видановић, С. (2008). Концепт андрогинности и породичне улоге. <i>Теме</i> , 32, 3, 585-593.	M24
4	Andelković, V., Stefanović-Stanojević, T., Vidanović, S. (2011). Groing up in the Period of Transition: Affective Attachment and Sensation Seeking in Adolescents. <i>Nastava i vaspitanje</i> , 3, 378-392.	M24
5	Ружић, М., Видановић, С., Стојиљковић, С. (2015). Креативност, интелигенција и анксиозност ученика различитог школског успеха. <i>Настава и васпитање</i> , 64, 4, 715-734.	M24

Ментор испуњава услове предвиђене Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета

ДА

НЕ

Предложени ментор има радове у траженим категоријама, чиме испуњава потребне услове.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ТЕМЕ

Предлог наслова теме докторске дисертације	”Траума и ментално здравље младих: медијаторска улога афективне везаности, ментализације и дисоцијације”
Научно поље	Друштвено-хуманистичке науке
Научна област	Друштвене науке

Ужа научна област	Психологија
Научна дисциплина	Психопатологија детињства и младости

1. Предмет научног истраживања *(до 800 речи)*

Кандидаткиња полази од становишта да један од несумњиво веома важних фактора ризика за ментално здравље представља искуство ране трауматизације (Jaffee et al., 2005; Hébert et al., 2013; Norman et al., 2012). Као потенцијални медијатори ове везе у новијој литератури наводе се капацитет за ментализацију, као протективни (Taubner & Curth, 2013) и склоност ка дисоцијацији, као фактор ризика (Kisiel & Lyons, 2001). Још увек не постоји сагласност на истраживачком и теоријско плану о међусобном односу ментализације и дисоцијације (Ensink et al., 2016; Garofalo & Velotti, 2017). Са друге стране, кандидаткиња указује да у основи развоја дезорганизованог стила афективне везаности стоје застрашујућа, збуњујућа, злостављајућа понашања родитеља, која могу бити обухваћена концептом ране трауматизације (Cicchetti & Barnett, 1991; Lyons-Ruth & Jacobvitz, 2008; Main & Solomon, 1990). Наглашава се да налази великог броја досадашњих истраживања потврђују ефекат дезорганизованог стила везаности на развој неповољних исхода менталног здравља (Fearon, et al., 2010, Lecompte & Moss, 2014). Ипак, механизми који посредују о овом односу нису довољно истражени.

У намери бољег разумевања односа афективне везаности, ментализације и дисоцијације, као важних одредница квалитета односа родитељ дете и њиховог посредничког удела у развоју проблема менталног здравља младих са искуством ране трауматизације, кандидаткиња се ослања на теоријске концептуализације Фонагија и сарадника (Fonagy et al., 2002) о развоју ментализације и Лотија (Liotti, 2004) о развоју дисоцијације. Тако је концептуализован модел по коме су искуства ране трауматизације у односу родитељ-дете са проблемима менталног здравља повезана преко развоја дезорганизованог стила у афективној везаности, који ствара неповољне услове за развој ментализације и погодује јављању дисоцијативних одговора, те остварује, како директну, тако и индиректну везу са проблемима менталног здравља.

Прецизније, предмет планираног истраживања је провера модела по коме траума остварује индиректан ефекат на екстернализоване и интернализоване проблеме менталног здравља, преко дезорганизованог стила афективне везаности и, њиме условљене, ментализације и дисоцијације.

2. Усклађеност проблематике са коришћеном литературом *(до 200 речи)*

Литература обухвата савремена теоријска и емпиријска разматрања из области предмета научног истраживања. Укључени су релевантни аутори из овог подручја и литература је у складу је са сложеношћу проблема кандидаткињог истраживачког интересовања.

3. Циљеви научног истраживања *(до 500 речи)*

Основни циљ овог истраживања је емпиријска провера интегративног модела путање од ране трауматизације до интернализујућих и екстернализујућих проблема менталног здравља, преко дезорганизације у стилу везаности и менталних процеса ментализације и дисоцијације.

Специфични циљеви су:

1. Утврдити да ли постоји повезаност ране трауматизације у породици, стила афективне везаности, степена изражености ментализације и дисоцијацијативних искустава, са једне стране и интернализованих (анксиозност/депресивност, повлачење/депресивност, соматске жалбе), и екстернализованих (кршење социјалних норми и агресивно понашање) проблема менталног здравља, са друге, код адолесцената обухваћених системом заштите за децу и младе без адекватног родитељског старања.
2. Испитати да ли су стил афективне везаности, ментализација и дисоцијација значајни предиктори интернализованих и екстернализованих проблема менталног здравља код младих са искуством ране трауматизације у породици.
3. Испитати претпостављени модел путање по коме су трауматска искуства у раном детињству, преко дезорганизованог стила афективне везаности и ментализације и дисоцијације у релацији са укупним, интернализованим (анксиозност/депресивност, повлачење/депресивност, соматске жалбе) и екстернализованим (кршење социјалних норми и агресивно понашање) проблемима менталног

здравља код младих са искуством ране трауматизације у породици.

4. На темељу резултата емпиријске провере претпостављеног модела, уколико је потребно, ревидирати и емпиријски проверити алтернативне моделе структуре односа ране трауматизације у породици и интернализованих и екстернализованих проблема менталног здравља.
5. Испитати разлике у степену изражености стила афективне везаности, ментализације, дисоцијације и проблема менталног здравља код младих са искуством ране трауматизације у породици у односу на врсту трауме и перцепцију степена трауматског искуства.
6. Испитати разлике у степену изражености стила афективне везаности, ментализације, дисоцијације и проблема менталног здравља код младих са искуством ране трауматизације у породици у односу на контролне варијабле истраживања (пол, узраст, школски успех, присуство дијагнозе менталне болести примарног старатеља).

4. Очекивани резултати, научна заснованост и допринос истраживања (до 200 речи)

Претпоставља се да модел путање по коме је дезорганизовани афективни стил, преко ментализације и дисоцијације, у релацији са интернализованим (анксиозност/депресивност, повлачење/депресивност, соматске жалбе) и екстернализованим (кршење социјалних норми и агресивно понашање) проблемима менталног здравља код младих са трауматским искуством у детињству остварује сагласност са емпиријским подацима.

Оваква претпоставка у складу је са водећим светским научним токовима и ближе одређује релације о којима савремена наука актуелно полемише. У том смислу резултати би могли допринети бољем разумевању ове тематике, док би истовремено претстављали значајну допуну корпуса знања о односу трауме и проблема менталног здравља у домаћој средини.

5. Примењене научне методе (до 300 речи)

Инструменти

1. Упитник о трауматским искуствима у детињству (Childhood Trauma Questionnaire – CTQ; Bernstein i Fink, 1998)
2. Упитник о односима – клиничка верзија (Relationship Questionnaire – Clinical version RQ-CV; Holmes & Lyons-Ruth, 2006)
3. Упитник за процену рефлексивне функције (The Reflective Functioning Questionnaire, RFQ; Fonagy et al., 2016)
4. Скала дисоцијативних искустава за адолесцените (Dissociative experience scale for adolescents, A-DES; Armstrong, Putnam, Carlson, Libero & Smith, 1997)
5. Листа провере децјег понашања, CBCL- YSR (Child behavior checklist – youthself report; Achenbach & Rescorla, 2001)

За тестирање претпостављених модела релација између предикторских, медијаторских и критеријумских варијабли користиће се поступак анализе серијске вишеструке медијације (Сериал мултипле медијацион), који је намењен анализи директних и индиректних ефеката једне варијабле на другу са два или више медијатора од којих један узрокује друге.

Предложена тема се прихвата неизмењена	ДА	НЕ
Конечан наслов теме докторске дисертације	”Траума и ментално здравље младих: медијаторска улога афективне везаности, ментализације и дисоцијације”	

ЗАКЉУЧАК (до 100 речи)

Предложена тема је оригинална, научно оправдана, методолошки добро постављена и прецизно дефинисана. Комисија сматра да ће докторска дисертација кандидаткиње Александре Стојилковић пружити значајан допринос разумевању ране трауматизације код младих проверавајући теоријски модел по коме траума остварује индиректан ефекат на екстернализоване и интернализоване проблеме менталног здравља, преко дезорганизованог стила афективне везаности и, њиме условљене, ментализације и дисоцијације.

Именована Комисија предлага Наставно-научном већу Филозофског факултета у Нишу да прихвати пријаву теме и кандидаткињи Александри Стојилковић одобри израду докторске дисертације под насловом: "Траума и ментално здравље младих: медијаторска улога афективне везаности, ментализације и дисоцијације", под менторством Проф. др Снежане Видановић

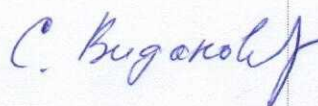

ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Број одлуке НСВ о именовању Комисије

8/18-01-007/17-021

Датум именовања Комисије

27.11.2017.

Р. бр.	Име и презиме, звање		Потпис
1.	Др Татјана Стефановић Станојевић, редовни професор	Председник	
	Психологија (Научна област)	Филозофски факултет у Нишу (Установа у којој је запослен)	
2.	Др Снежана Видановић, редовни професор	ментор, члан	
	Психологија (Научна област)	Филозофски факултет у Нишу (Установа у којој је запослен)	
3.	Др Софија Георгијевска, ванредни професор	Члан	
	Психологија – методологија и статистика (Научна област)	Филозофски факултет Универзитета "Свети Кирил и Методиј" у Скопљу (Установа у којој је запослен)	
4.		Члан	
	(Научна област)	(Установа у којој је запослен)	
5.		Члан	
	(Научна област)	(Установа у којој је запослен)	

Датум и место:

.....